

گذری بر زندگی مستوره اردلان شاعره کرد

مژده اردلانی^۱، آفاق خرامان پور^۲

^۱ دبیر ناحیه ۱ آموزش و پرورش شهرستان سنندج، کردستان، ایران

^۲ دانشجوی رشته امور تربیتی دانشگاه فرهنگیان شهید مدرس سنندج، کردستان، ایران

چکیده

نخستین زنی که در جهان تاریخ را به قلم خود درآورد، یک بانوی ایرانی بود. حتماً شنیده‌اید که اگر یک زن به اندازه‌ای که می‌خواهد آزاد باشد، می‌تواند به جایگاه‌های زیادی در جامعه دست پیدا کند و شاید اولین‌ها را برای خود رقم بزند. روش گردآوری اطلاعات در این نگارش، کتابخانه‌ای و اسنادی است و کتاب‌ها و مقاله‌های چاپ‌شده به زبان‌های فارسی، کردی و عربی و با روش توصیفی _ تحلیلی مورد استفاده قرار گرفته است. با توجه به مطالعات انجام‌گرفته در این زمینه نخستین زنی هم که توانست تاریخ را با قلم ناب خود به چاپ برساند، یک زن ایرانی بود. مستوره اردلان (۱۸۰۵-۱۸۴۸) شاعره سنندجی و اولین زن مورخ جهان است که بنای یادبود او در استان کردستان ایران توجه گردشگران رابه خود جلب می‌کند. وی در شهر سنندج در غرب ایران چشم به جهان گشود و از شاهزادگان دربار اردلان به مرکزیت سنندج بود. زبان‌های کردی، فارسی و عربی را نزد پدرش ابوالحسن بیگ قادری آموخت. همسرش خسروخان اردلان حاکم امارت بود و با مرگ وی امارت اردلان دچار دخالت‌های قاجار شد. با هجوم قاجار به امارت اردلان در سده ۱۹، مستوره همراه با خانواده‌اش به امارت بابان در سلیمانیه کوچ کردند. پسرش رضاقلی‌خان، جانشین خسروخان توسط قاجارها به زندان افتاد.

واژه‌های کلیدی: مستوره اردلان، سنندج، شاعر، کرد، کردستان

مطالعات تاریخ و تمدن ایران و اسلام

دوره ۳، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۷، صفحات ۳۲-۴۰